

DATUM
2015-10-12
ERT DATUM
2015-06-12

DIARIENR
2015/126-4
ER BETECKNING
Fö2015/828/MFU

Regeringskansliet
Försvarsdepartementet
103 33 Stockholm

En ändamålsenlig anslagsstyrning av Försvarsmaktens investeringar (ESV 2015:47)

Statskontoret lämnar nedan övergripande synpunkter på ovan rubricerade utredning från Ekonomistyrningsverket (ESV). Statskontoret redovisar sina synpunkter anslag för anslag.

Ett investeringsanslag som utgår från investeringsplanen

Statskontoret har inget att erinra när det gäller ESV:s förslag till utformning av materielanskaffningsanslaget (1:3). Förslaget innebär att anslaget renodlas till ett investeringsanslag och anslagets ändamål tydliggörs.

Vidmakthållande åtgärder bör finansieras samlat genom förbandsanslaget

Statskontoret instämmer på ett principiellt plan i ESV:s slutsats om att den finansiella styrningen av Försvarsmakten bör ske ur ett produktionsfaktorperspektiv inriktat på Försvarsmaktens kärnverksamhet: att producera krigsförband, och inte utifrån kostnadsslag.

ESV föreslår att kostnader för vidmakthållande bör föras till förbandsanslaget (1:1). Förbandsanslaget skulle därmed uppgå till närmare 30 miljarder kronor. Förslaget skulle innebära att kostnader för vidmakthållande, som tidigare varit splittrade, samlas på ett anslag. Statskontoret konstaterar att därmed undanröjs ett av hindren för ökad kostnadseffektivitet i försvarslogistiken. Samtidigt finns det en risk att vidmakthållande trängs undan av andra kostnader som löper på förbandsanslaget, vilket ESV också påpekar. En översyn av hela anslagsstrukturen har dock inte ingått i ESV:s uppdrag och alla konsekvenser av förslagen är därmed inte helt klarlagda. Bland annat gäller det hur de ekonomiska förhållandena mellan Försvarsmakten och Försvarets materielverk (FMV) skulle påverkas.

De problem som ESV påpekar i denna rapport har delvis sin grund i att anslagsstyrningen från riksdag och regering inte har varit tillräckligt konsekvent. Men de beror också på att Försvarsmaktens interna finansiella styrning har varit otydlig. ESV pekar till exempel på att historiska

organisatoriska gränser och inte ekonomiska principer styrt vilket anslag som belastats med kostnader för vidmakthållande. Vidare bygger ekonomistyrningen inom Försvarsmakten på att kostnader i efterhand fördelas på produkterna, krigsförbanden. Statskontoret kan också mot bakgrund av vad som framkommit i uppföljningarna av försvarslogistiken konstatera att det finns ett behov av att se över ekonomistyrningen inom Försvarsmakten så att den bättre stödjer ett effektivt resursutnyttjande.¹ Inte minst gäller detta inom försvarslogistikens område.

Statskontoret kan konstatera att flera viktiga förutsättningar för styrningen av försvaret nu finns på plats. Riksdagen och regeringen har nyligen tagit beslut om försvarets inriktning och struktur för åren 2016 till och med 2020. Besluten inkluderar att en investeringsplan för försvarsmateriel ska införas. De verksamhetsöverföringar mellan Försvarsmakten och FMV som följde av försvarslogistikreformen har genomförts. Försvarsmakten och FMV har vidare tagit fram en ny modell för ledning och beställning av försvarslogistik.

Statskontoret anser att det därför finns ett behov av att på ett samlat sätt säkerställa att den finansiella styrningen av försvaret stödjer riksdagens och regeringens styrning av försvaret och samtidigt ger tillräckligt tydliga signaler för Försvarsmaktens interna styrning. Statskontoret menar att bland annat det förslag som ESV lämnade i rapporten *Finansiell styrning av försvaret* (ESV 2013:57) om att dela in förbandsanslaget i delposter utgör ett underlag. Förslagen behöver dock uppdateras mot bakgrund av inriktningsbeslutet och andra väsentliga förändringar som genomförts sedan rapporten publicerades.

Det internationella anslaget bör bibehållas

Statskontoret instämmer i ESV:s uppfattning om att det internationella anslaget bör bibehållas. Beslut om svenskt deltagande i internationella insatser fattas i särskild ordning av riksdag och regeringen och det är därför rimligt att det är möjligt att särskilja de utgifter som är förknippade med internationella insatser.

Nuvarande anslagskredit är tillräcklig

Investeringsplaneringsutredningen föreslog en utökad anslagskredit till tio procent för materielinvesteringar, bland annat mot bakgrund av att en sådan finns inom trafikområdet som också är ett investeringstungt område. Mot bakgrund av vad som presenterades i utredningen tillstyrkte Statskontoret

¹ *Reformeringen av försvarslogistiken*. Slutrapport (2015:11) samt delrapporter (2014:15) samt (2013:14).

detta förslag. ESV har dock utrett frågan vidare och menar att dagens finansieringsmodell med dubbla finansiella flöden mellan Försvarmakten och FMV ger myndigheterna tillräcklig finansiell flexibilitet. ESV ser risker med att tillföra ytterligare flexibilitet, och Statskontoret instämmer i ESV:s bedömning.

Generaldirektör Ingvar Mattson har beslutat i detta ärende. Utredningschef Erik Nyberg och utredare Charlotta Edholm, föredragande, var närvarande vid den slutgiltiga handläggningen.

Ingvar Mattson

Charlotta Edholm